
NATIJAGA YO'NALTIRILGAN VA XARAJATLI USULDA BUDJETLASHTIRISHNING FARQLI JIHLTLARI

Qahramonova Xusnora

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

3-bosqich, MT-91 guruh talabasi

Annotatsiya: Budjetlashtirish strategiyalariga kirish: An'anaviy Budjetlashtirish Ushbu strategiya, o'tgan moliyaviy ma'lumotlar asosida detallangan budjet yaratish va kelajakdagi xarajatlarni bashorat qilishni o'z ichiga oladi. Nolga tenglangan Budjetlashtirish Har bir dollar ma'lum bir xarajatga ajratiladi, har oy boshidan boshlab barcha daromad hisobga olinganligini ta'minlash uchun. Konvert Tizimi Naqd pul konvertlarga ajratiladi, mahsulotlar uchun belgilangan, xarajatlarni nazorat qilish va moliyaviy maqsadlarni ustuvor qilishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Budjetlashtirish strategiyalari, Zero-darajali byujetlashtirish, Real vaqtlik budjet, Budjet rejaları effektiv kommunikatsiyasi, Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishning asosiy jihati.

O'lchovlanadigan Progress O'z moliyaviy maqsadlaringizni o'lchash uchun o'lchovlanadigan kriteriyalardan foydalaning, masalan, har oy o'z saqlash hisobining balansini 20% oshiring. Muvofiq Maqsadlar Belgilangan vaqtda erishiladigan, masalan, yangi avtomobil uchun oyiga \$100 saqlash kabi, haqiqiy moliyaviy maqsadlarni belgilang. Daromad va xarajatlar tahlili Daromad manbalari tushunish Oyluk xarajatlar kuzatish Budjet farqni tahlil qilish Daromad manbalari maoshlar, investitsiyalar, ijaraga olingan mol-mulk va yon bizneslar bo'lishi mumkin, barchasi umumiy moliyaviy tasvirlaringizga hissa qo'shadi.

Yashash joyi, transport, ovqat, kommunikatsiyalar va tafakkur qilish kabi xarajatlarni sinflandirib, potentsial qimmatni kamaytirish uchun muammolarni aniqlashingiz mumkin. Amaldagi daromad va xarajatlarni budjetingizga solishtirib, moliyaviy maqsadlarni erishish uchun qanday o'zgartirishlar kerakligini aniqlashingiz mumkin.

Zero-darajali byujetlashtirishni amalga oshirish

Zero-darajali byujetlashtirishni tushunish

Zero-darajali byujetlashtirish, har byujet davri uchun barcha xarajatlarni nolga qayta izlashni talab qiladi, tarixiy bo'yuncha bo'yicha ehtiyojlar ustidan turgan Zero-darajali byujetlashtirishning foydalari Bu usul xarajatlarga ehtiyotchilik, samaradorlik va strategik resurslar bo'yicha moliyaviy qarorlar olishga olib keladi. Zero-darajali byujetlashtirishni amalga oshirishning muammolari Ushbu jarayon vaqt talab etishi mumkin, madaniy o'zgarishni talab qilishi mumkin va barcha xarajatlar to'g'risida detallangan hujjatlar va tahlillarni talab qiladi. Xarajatlarni maksimal natijalarni ko'rsatish uchun tartiblash Asosiy prioritetlarni aniqlash Jamoatga maksimal ta'sir ko'rsatish uchun sog'liqni saqlash va ta'lim kabi asosiy xizmatlarni prioritet qiling.

Resurslarni strategik ravishda bo'lish Ma'lumotlarga asoslangan qarorlarga asosan mablag'lar ajratib, eng yaxshi natijalarga ega bo'lishi mumkin bo'lgan sohalarga yo'naltiring. Effektivlikni baholash va baholash Xarajatlarning ta'sirini doimiy

qiymatlar orqali baholab, prioritetlarni o'zgartirib va natijalarni maksimal darajada olish uchun monitoring qiling. Budget Bajetni Kuzatish Performansi Metrikalari Bajetni Kuzatish Uchun Asosiy Performans Ko'rsatuvchilari (KPIlar) Daromadning o'sish tezligi, xarajatlar farqining, va investitsiyaga qaytarilish kabi KPIlar budget performansini monitoring qilishda zarurdir.

Bajet vs Real Analiz Bajet va faktik xarajatlar regular muqobilini o'rganish, farqliliklarni aniqlash va maqsadlarni erkinlashtirish uchun to'g'riyorliklarni amalga oshirishga yordam beradi. Bajet Prognozlash Uchun Tendens Analizi Tarixiy bajet ma'lumotlarining tendensiyalarini tahlil qilish, oldindan moliyaviy qarorlar qabul qilish va strategik rejalashtirish uchun yaxshi prognozlashga imkon beradi. Texnologiyalardan foydalanish bilan budgetni boshqarish Avtomatik xarajatlar kuzatish Mint yoki YNAB kabi budgetlash dasturlaridan foydalanib, xarajatlarni avtomatik ravishda kuzatib, harajatlarni to'g'ri moliyalash uchun sinflandirib turishingiz mumkin.

Real vaqtlik budget yangilanishlari Harakatda bo'lgan budgetni boshqarish vositalaridan, masalan, EveryDollar yoki PocketGuard dan foydalanib, budgetning progressi va harajat odatlaringiz haqida real vaqtlik yangilanishlar olishingiz mumkin.

Ma'lumotlar analizi qabul qilish uchun Quicken yoki QuickBooks kabi moliyaviy dasturlardan foydalanib, budget ma'lumotlarini tahlil qilish, tendentsiyalarni aniqlash va kelajak moliyaviy rejalashtirish uchun ma'lumotli qarorlar qabul qilish imkoniyatlaridan foydalaning.

Budgetlashtirishda Lean prinsiplarini qo'llashIsrofni olib tashlash Lean prinsiplarini budgetlashtirishda amalga oshirish, qimmatli faoliyat yoki xarajatlarni aniqlab chiqish va olib tashlashni o'z ichiga olgan. Doimiy yaxshilanish Lean prinsiplari bilan budgetlashtirish, jarayonni yaxshilashga e'tibor qaratadi, faktik batafsilotlar va fikrlarga asoslangan ravishda budgetlarni moslashtirish va resurslarni optimallashtirishga asoslanadi. Qiymatga asoslangan budgetlashtirish Budgetlashtirishda Lean prinsiplari, resurslarni tashkilotning qiymat taklifiga to'g'ri qo'shadi, mablag'larni samarali foydalanishni ta'minlash uchun foydalanishni ustuvor qiladi. Xarajatlarni kamaytirish strategiyalariProtsessni optimallashtirish Ish jarayonlarini moslashtirish, noeffektivliklarni olib tashlash va takroriy vazifalarni avtomatlashtirish, operatsion xarajatlarni ancha kamaytirishi mumkin. Taminotchilar bilan muzokaralar Taminotchilar bilan yaxshi shartlar ustida muzokaralar, chegirmalar qidirish va alternativ taminotchilarni o'rganish xarajatlarni kamaytirishi mumkin. Resurslarni qayta aloqaga o'tkazish Resurslar taqsimotini qayta baholash, resurslarni ustuvorlik asosida qayta taqsimlash va noaniq xarajatlarni olib tashlash xarajatlarni kamaytirishga yordam berishi mumkin.

Budget rejaları effektiv kommunikatsiyasi Oq va qisqa xabarlar Budget rejaları o'q va to'g'ri tarzda kommunikatsiya qilish, qat'iylik va tushunchani ta'minlash uchun muvofiqligini ta'minlash uchun oddiy va to'g'ri usulda kommunikatsiya qiling. Ko'rsatish vizuali Grafiklar, ko'rsatkichlar va infografikalar foydalanish, budget ma'lumotlari va tendentsiyalarini vizual ravishda ko'rsatish uchun, tushunchalarni osonlashtirish va qatnashishni oshirish. Qatnashuvchi tashabbusi Asosiy qatnashchilarni budget rejalash protsessiga jalb qilish, ularning qo'llab-quvvatini va qo'llab-quvvatini ta'minlash, shaffoflik va hamkorlikni rivojlantirish uchun. Regular

yangilanishlar va fikr-mulohazalar Budjetning progressi to'g'risida doimiy yangilanishlar taqdim etish va qatnashchilardan fikr olish, kommunikatsiya strategiyalarini yaxshilash uchun o'zgartirishlar va to'g'rilashlar uchun. Budjetlashtirish jarayonlarida davom etuvchi islohotlar Avtomatlashtirish vositalarini amalga oshirish Budjetlashtirish dasturlaridan foydalanib, ma'lumotlarni kiritish va tahlilni optimallashtirish, odamlarning xato qilishini kamaytirish va samaradorlikni oshirish. Fikr almashish turlarini qo'shish Stakeholderlardan doimiy fikrlar so'ralib, yaxshilanish uchun sohalarni aniqlash va shuningdek budjetlashtirish jarayonlarini moslashtirish. Davom etuvchi ta'lim va rivojlanish Xodimlarga budjetlashtirishning eng yaxshi amaliyotlari va yangi texnologiyalari haqida doimiy ta'lim berish, ko'nikmalarini oshirish va o'zgarishlarga moslashish.

Shaffof javobgarlik natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishning asosiy jihati hisoblanadi. Aniq belgilangan maqsadlar va ishlash ko'rsatkichlari bilan shaxslar va bo'limlarni tashkiliy maqsadlarga erishishda qo'shgan hissalar uchun javobgarlikka tortish osonroq bo'ladi. Ushbu shaffoflik, shuningdek, manfaatdor tomonlar bilan yaxshi aloqani osonlashtiradi, tashkilotning moliyaviy qarorlarni qabul qilish jarayoniga ishonchni kuchaytiradi.

Xulosa qilib aytganda, natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish natijalar, ishlash va ta'sirni birinchi o'ringa qo'yish orqali an'anaviy iqtisodiy usullardan tashqariga chiqadi. Budjetni tashkiliy maqsadlarga moslashtirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish va shaffoflikni oshirish orqali ushbu yondashuv resurslarni maqbul taqsimlashni osonlashtiradi va tashkilotlarga o'z maqsadlariga samarali va samarali erishish imkoniyatini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shakat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi . 2018-yil 28-dekabr.
2. Алехин, Б. И. Рынок ценных бумаг: учебник и практикум для вузов / Б.И. Алехин. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2023. – 497 с.
3. Шохазамий Ш.Ш. Финансовый рынок и ценные бумаги. Книга 1. Учебник.-Т.: Iqtisod-moliya, 2005.-с.13, 31-34.
4. Бутиков И.Л.. Проблемы формирования и функционирования рынка ценных бумаг в Узбекистана. БФА.: Диссертация на соискание ученой степени доктор экономического наук. Тошкент.: 2009.г. 416 стр.